

En sammanfattning av
Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2016
Östergötlands län

PROGNOS FÖR ARBETSMARKNADEN 2017

Sammanfattning

Arbetsgivarna i Östergötland är bland de mest optimistiska i hela landet och har en fortsatt stark tilltro till den närmaste framtiden. Trots en rådande osäkerhet kring den globala ekonomins utveckling ger arbetsgivarna uttryck för en stor optimism inför framtiden i Arbetsförmedlingens konjunkturindikator. Den privata konsumtionen ligger på höga nivåer men även den offentliga konsumtionen och bygginvesteringar bidrar till det gynnsamma läget i den svenska ekonomin.

Jobben fortsätter att bli fler

Östergötland har haft bra jobbtillväxt de senaste åren och antalet sysselsatta bedöms fortsätta att öka även under 2017. Vid utgången av 2017 väntas 2 300 fler vara sysselsatta än under 2016, vilket är en ökning med 1,2 procent. Sedan 2010 har ökningen av antalet sysselsatta i genomsnitt ökat med ca 1 procent årligen. Närmare 15 000 fler beräknas vara sysselsatta vid utgången av 2017 än det var under 2010. Östergötland är ett av länen med den allra bästa sysselsättningsutvecklingen de senaste åren.

Förutom ett något sviktande jord- och skogsbruk bedöms resterande branscher växa eller ha oförändrat antal anställda under 2017. Störst anställningsbehov väntas finnas inom vård- och omsorgsverksamheter, byggföretag och IT-verksamheter. Även inom handeln är tongångarna positiva men där uppger arbetsgivarna att det finns ett mått av outnyttjat kapacitetsutrymme, d.v.s. de kan i högre utsträckning utöka sin försäljningsverksamhet med redan befintlig personal.

Ett möjligt hinder för att anställningsplanerna ska kunna förverkligas är bristen på kvalificerad arbetskraft. Det är ett generellt problem som gäller inom såväl privat som offentlig sektor. Inom exempelvis bygg-, teknik- och IT-företagen är bristen på kvalificerad arbetskraft ett reellt hinder för tillväxten inom dessa branscher. Inom den offentliga sektorn finns det en stor brist på personal inom många verksamheter. Inte minst inom skola, sjukvård och vård- och omsorg är bristen mycket stor, men även inom socialtjänsten har rekryteringsproblemen blivit alltmer påtagliga under senare tid. Det stora mottagandet av asylsökande under 2015 med bland annat ett mycket stora antal ensamkommande barn, har medfört att kommunernas socialtjänster satts under hård press.

Arbetslösheten ökar något

Vanligtvis brukar en stigande sysselsättning medföra en sjunkande arbetslöshet men under 2017 väntas antalet sysselsatta fortsätta att öka samtidigt som arbetslösheten ökar. Det beror på att utbudet av arbetskraft ökar ännu mer än vad sysselsättningen gör, vilket medför en högre arbetslöshet. Det stora mottagandet av asylsökande har medfört att ett stort antal nyanlända kommer att tillföras arbetskraften under 2017. Initialt kommer inte merparten av dessa att er-hålla någon anställning direkt utan i stället rustas i olika etableringsinsatser.

Under 2017 bedöms antalet arbetslösa öka med 450 personer och uppgå till 19 200 personer, vilket motsvarar 8,7 procent av den registerbaserade arbetskraften. Östergötland närmar sig riksgenomsnittet men är fortsatt ett av länen med högst arbetslöshet i landet.

Utmaningar på länets arbetsmarknad

De största utmaningarna på länets arbetsmarknad är inte unika för länet utan är till stor del generella för riket. Det handlar om kompetensförsörjning och integration.

Den tydliga trenden är att allt fler jobb kräver längre utbildning. I dag kräver nästan hälften av alla jobb en högskoleutbildning. Mot den bakgrunden är det för få ungdomar i länet som väljer att studera vidare vid universitet eller högskola. Studiebenägenheten är olika på olika orter i länet. I Linköping är det en förhållandevis stor andel som väljer att studera vidare på universitet. I övriga delar av länet är det betydligt färre som väljer studier på den nivån.

Trots att trenden går mot att allt fler jobb kräver längre utbildningar, så finns det numera ett antal bristyrken där gymnasiekompetens är det högsta formella kravet. Det saknas exempelvis, undersköterskor, kockar och personal inom flertalet yrken i byggbranschen. Det finns många gymnasieutbildningar som leder till yrken med mycket goda jobbutsikter. Parallellt med att rekryteringssvårigheterna ökar saknar alltfler arbetslösa en utbildning som är relevant på dagens arbetsmarknad. Det medför en ökande tudelning på arbetsmarknaden. Det är därför viktigt att arbetsmarknadspolitiken riktas till de grupper som har störst behov av insatser.

Den absolut största utmaningen på länets arbetsmarknad är integrationen av nyanlända. Utmaningarna finns i hela landet och Östergötland utgör förstas inget undantag. Det är av stor vikt att vi lyckas ta tillvara nyanländas kompetens och det är även en förutsättning för att arbetsmarknaden över huvud taget ska kunna växa i Sverige. De nyanlända är ingen homogen grupp när det gäller utbildningsbakgrund och etableringsinsatserna måste anpassas därefter. Snabbspårmodellen är ett exempel på en etableringsinsats som syftar till att underlätta vägen till ett arbete, för de nyanlända som har erfarenhet eller utbildning inom ett bristyrke.

Den snabba utvecklingen på arbetsmarknaden ställer större och förändrade krav på utbildningsväsendet. Förstärkningen av arbetskraft från andra länder där många saknar adekvat utbildning förstärker detta ytterligare. Krav på livslångt lärande och snabba förändringar medför att det måste bli lättare att omskola sig senare i livet. Det gäller både gymnasiala yrkesutbildningar och högre utbildningar.

Fakta om prognosen

Arbetsmarknadsutsikterna för Östergötlands län är en del av Arbetsförmedlingens prognosarbete.

På vår webbplats arbetsformedlingen.se/prognoser kan du läsa mer om vårt prognosarbete. Där hittar du även arbetsmarknadsutsikter för alla län och för landet som helhet.

Om du är intresserad av mer information om framtidsutsikterna för ett speciellt yrke rekommenderar vi vår webbapplikation *Yrkeskompassen*. Se arbetsformedlingen.se/yrkeskompassen. Där beskriver vi jobbmöjligheterna det närmaste året för nära 200 yrken. Dessa yrken täcker tillsammans cirka 80 procent av arbetsmarknaden. För drygt hälften av yrkena bedöms även jobbmöjligheterna under de närmaste fem och tio åren.

I rapporten *Var finns jobben?* presenteras en sammanfattning av yrkesprognoserna per yrkesområde på riksnivå. I broschyren *Jobbmöjligheter*, som publiceras länsvis, presenteras yrkesprognoser på regional nivå.

Nästa arbetsmarknadsprognos presenterar vi i juni 2017.